

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HALMDAL

2016-11-25

1(12)

Dnr: 511-1282-16
Dossier: 0331-02-159

Naturreservatet

Halmdal

Heby kommun

Bildande av naturreservatet Halmdal i Heby kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets namn ska vara Halmdal.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Det preciserade syftet med naturreservatet Halmdal är att:

- bevara äldre barrskogar, lövrika skogar, sumpskogar, skogsbevuxen myr samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- återställa områden påverkade av skogsbruk till naturskog,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- stora delar av området får utvecklas fritt,
- återställa områden påverkade av skogsbruk till naturskog,
- lägga igen diken där det är möjligt utan att mark utanför reservatet påverkas negativt,
- underlätta tillgängligheten till området.

Skälen för beslutet

De prioriterade bevarandevärdena i naturreservatet utgörs av sumpskogar med rik kryptogamflora, äldre barrskogar och lövrika skogar. Gamla barrträd, grova tallar, gamla myrtallar, gamla aspar, död ved och källsprång är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel skogshöns, hackspettar, ugglor, kärlväxter och marklevande mossor i sumpskogar, vedlevande mossor och svampar samt epifytiska lavar.

Naturreservatet ligger i vördetrakten Nedre Dalälven som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Västmanlands län (2006). Skogstyper som är

2016-11-25

Dnr: 511-1282-16
Dossier: 0331-02-159

utpekade i denna värdetrakt är barr- och lövnaturskogar, svämskogar, lövsumpskogar och lövbrännor.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet
-

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning,
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, mast, vindkraftverk, brygga eller annan anläggning eller anordning,
3. dra fram mark- eller luftledning eller ledning i vatten,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning på vägar och parkeringsplatser,
 - körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg, hjort eller vildsvin,
5. anordna upplag,
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. tillföra kalk, växtnäringssämnen eller andra ämnen,
8. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,
9. avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar med undantag för
 - underhållsröjning av befintliga siktgator från jaktorn samt röjning kring grillskjul markerade på karta, bilaga 1,

2016-11-25

Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för
 - stödåtgärder för hotad eller missgynnad art som utförs på uppdrag av Länsstyrelsen,
11. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling, militär övning, lägerverksamhet eller liknande arrangemang,
13. bedriva jakt efter skogshöns.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång
-

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatets gränser,
2. anläggande och underhåll av parkeringsplatser enligt karta, bilaga 2,
3. uppsättning av informationsskyltar enligt karta, bilaga 2,
4. anläggande och underhåll av stigar och spänger från parkeringsplatser/informationsskyltar till Fännsjön och Toften,
5. åtgärder för att främja biologisk mångfald, såsom naturvårdsinriktad röjning, fällning, ringbarkning eller avverkning av träd samt igenläggning av dike enligt karta, bilaga 2,
6. undersökningar av djur-, växt- och svamparter och andra naturförhållanden.

Dessutom ska markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren av naturreservatet eller den som förvaltaren uppdrar åt.

2016-11-25

Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
3. gräva upp växter eller ta bort eller skada vedsvampar,
4. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur med undantag för insamling av enstaka individer för artbestämning,
5. medvetet störa djurlivet,
6. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
7. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning på vägar och parkeringsplatser,
8. ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande längre tid än två dygn på iordningställd parkeringsplats,
9. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande,
10. rida annat än på vägar,
11. använda området för organiserade tävlingar, militära övningar, lägerverksamhet eller motsvarande.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C gäller inte för

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- Länsstyrelsen, eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare, att i uppföljnings- eller miljöövervakningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet,

2016-11-25

Dnr: 511-1282-16
Dossier: 0331-02-159

- genomförande av biologiska undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd,
- normalt underhåll av befintliga vägar inklusive vägdiken,
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet är beläget mellan sjöarna Fännsjön-Toften och Ingsjön i norra delen av Heby kommun, ca 1 mil norr om Östervåla. Området utgörs huvudsakligen av en mosaik av sumpskogar och friska barrskogar. Källsprång finns på flera platser, oftast i övergångszonen mellan våtmark och fastmark. Inslag av krävande arter i området indikerar en viss kalkpåverkan.

Sumpskogarna i området är av varierande typ såsom blandsumpskog, lövsumpskog grandominerad sumpskog, talldominerad sumpskog och tallmosse. Flertalet av dessa har en stark naturskogsprägel med inslag av gamla träd och rik tillgång på död ved. Fastmarksskogarna utgörs till stor del av olikåldriga barrblandskogar som delvis är rika på asp och björk. Vissa delar av fastmarksskogarna är påverkade av sentida skogsbruk. Området hyser en värdefull kryptogamflora med inslag av många naturskogsgynnade arter, exempelvis hållav och blackticka.

Naturreservatet består av två delområden som breder ut sig norrut från de bågse sjöarna Fännsjön och Toften.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNINGAR

Skogarna runt sjöarna Toften och Fännsjön är till stor del artrika och har höga naturvärden. Halmdal är ett typiskt område för denna del av länet och tillsammans med reservaten Rävkilarna, Långhällsmossen och Flenningeskogen ingår det en naturmässigt mycket värdefull trakt strax söder om Dalälven. Halmdal utgör ett från naturvårdssynpunkt värdefullt skogsområde med inslag av sumpskogar och äldre lövrika barrskogar vilka hyser en mångfald av växt- och djurarter. För att områdets värden ska bestå behöver området undantas från skogsproduktion och annan

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HALMDAL

2016-11-25

7(12)

Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skulle skadas. Länsstyrelsen bedömer att området därför bör förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 138 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Reservatsbeslutet bidrar också till att uppnå miljömålen Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatsområdet berörs inte av något riksintresseområden enligt 3 eller 4 kap miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Inventering av områdets naturvärden och arter gjordes av Tommy Pettersson i juni 2002. Inventeringen visade att området hade höga naturvärden med ett stort antal skyddsvärda arter. Området fördes därefter upp på en förteckning över skyddsvärda skogar på Bergviks marker och dialog om skydd av området har förts kontinuerligt med markägaren.

Under 2014 gjordes ett markbyte där staten köpte berörd del av fastigheten Bergslagsskogen 4:1 av Bergvik, som i ersättning erhöll mark för motsvarande värde. Förrättning i detta ärende pågår.

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket och enligt 25 § samma förordning med Skogsstyrelsen och Heby kommun.

Lantmäteriet har gjort utredningar av fastigheter, samfälligheter och rättigheter i området under 2013 med viss komplettering 2016.

2016-11-25

Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under september 2016 förelagts att inom en tid av fem veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer. Eftersom deltagande fastigheter i fiskesamfälligheten Bergslagsskogen fs:1 inte är fullständigt utrett har förslaget till beslut om bildande av naturreservatet dessutom kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 47-49 §§delgivningslagen (2010:1932).

Synpunkter på förslaget till beslut

Remissyttranden utan erinran mot bildande av naturreservatet har inkommit från Försvarmakten, Heby kommun, Skanova, Svenska kraftnät, SGU och Naturskyddsföreningen Uppsala län.

Lantmäteriet påpekar att fastighetsgränsen för Bergslagsskogen 4:1 har uppdaterats i Fännsjön och Toften och att de uppdaterade gränserna skiljer sig något från reservatsgränsen på Länsstyrelsens beslutskarta.

Upplands botaniska förening anser att bildandet av reservatet verkar motiverat men framför några detaljsynpunkter. Föreningen tycker att det skulle varit värdefullt om även insektsfaunan i området hade varit undersökt. Man ifrågasätter också varför delägande fastigheter i fiskesamfälligheten inte är utrett och framför att om diken i området har samma sträckning som tidigare bäckar så bör igenläggning av diken övervägas noga. Dessutom föreslås några formuleringsändringar av texten.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Reservatsgränsen på beslutskartan och andra kartor har ändrats i enlighet med Lantmäteriets uppdatering av fastighetsgränsen.

De inventeringar som Länsstyrelsen har gjort i området har fokuserat på naturvärdesbedömning och avgränsning av reservatsområdet. Därutöver har fåglar, kryptogamer och kärlväxter rapporterats på ideell basis. Länsstyrelsen håller med om att det hade varit intressant med en inventering av insektsfaunan men har inte prioriterat att använda de begränsade resurser som finns för en sådan. Att göra en utredning av fisket, som är samfällt till Östervåla sockenallmännings primära skifteslag vid laga skifte 1846, är troligen ett ganska omfattande arbete. Länsstyrelsen har istället valt annonsera förslaget till beslut i Post- och Inrikes Tidningar i enlighet med 49 § delgivningslagen. Föreskrifterna påverkar inte möjligheten till fiske i reservatet. När det gäller diken i reservatet är dessa relativt sentida och varken diken eller bäckar finns på de ekonomiska kartbladen från 1953 och 1960. Länsstyrelsen har dock gjort ett tillägg i skötselplanen om att eventuellt vandrande fisk ska beaktas vid igenläggning av diken.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HALMDAL

2016-11-25

9(12)

Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

UPPLYSNINGAR

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Uppsala Nya Tidning och Sala Allehanda

Länsstyrelsen i Uppsala län är förvaltare av naturreservatet.

Fisket i sjöarna Toften och Fännsjön är samfällt till Östervåla sockenallmännings primära skifteslag vid laga skifte 1846. Deltagande fastigheter är inte fullständigt utrett.

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken meddela dispens från föreskrift för naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

Enligt 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har, efter en eventuell brand, ägaren eller nyttjanderättshavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderätts-havarens bekostnad.

2016-11-25

Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysta arter är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845).
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).
- Körning med motorfordon i terrängen regleras i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).
- Vid jakt gäller jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).
- Det är 100 m strandskydd på land och i vatten vid sjöarna Fännsjön och Toften enligt 7 kap 13-18 §§ miljöbalken.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn	Halmdal
NVR-id	2044950
Länsstyrelsens objektnr.	0331-02-159
Kommun	Heby
Distrikt	Östervåla
Fastigheter	Bergslagsskogen 4:1 (del av)
Fastighetsanknutna rättigheter	Bergslagsskogen fs:1 (fiske)
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget ca 1 mil norr om Östervåla. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 3.
Centrumkoordinater (SWEREF99TM)	X: 620828, Y: 6683531
Kartblad Index 100 km	66G
Kartblad Index 5 km	66G 8c SV, 66G 8b SO
Natureografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	U1, Barr-naturskog nedan gränsen för fjällnära område
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Ägarkategori	Staten
Areal	Totalareal: 159,4 hektar, varav 138,7 hektar landareal och 20,7 hektar vattenareal
Naturtyper (enligt KNAS, satellitdata)	Lövblandad barrskog 18,3 ha Granskog 24,2 ha Tallskog 3,0 ha Lövsumpskog 6,2 ha Barrblandskog 43,5 ha

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HALMDAL

2016-11-25

11(12)

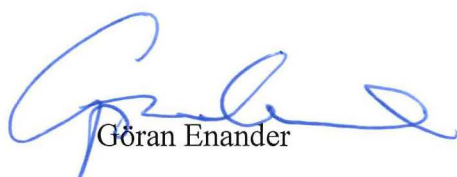
Dnr: 511-1282-16
Dossienr: 0331-02-159

	Barrsumpskog 18.4 ha Triviallövskog 12.8 ha Hygge/Brandfält 11.8 ha Vatten 20,7 ha
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen i Uppsala län

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilaga 5.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Göran Enander. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Johan von Knorring, länsassessor Annika Israelsson, antikvarie Lennart Swanström, planhandläggare Åsa Blomster, naturvårdsdirektör Lennart Nordvarg och naturvårdshandläggare Karin Wiklund, föredragande.

Göran Enander

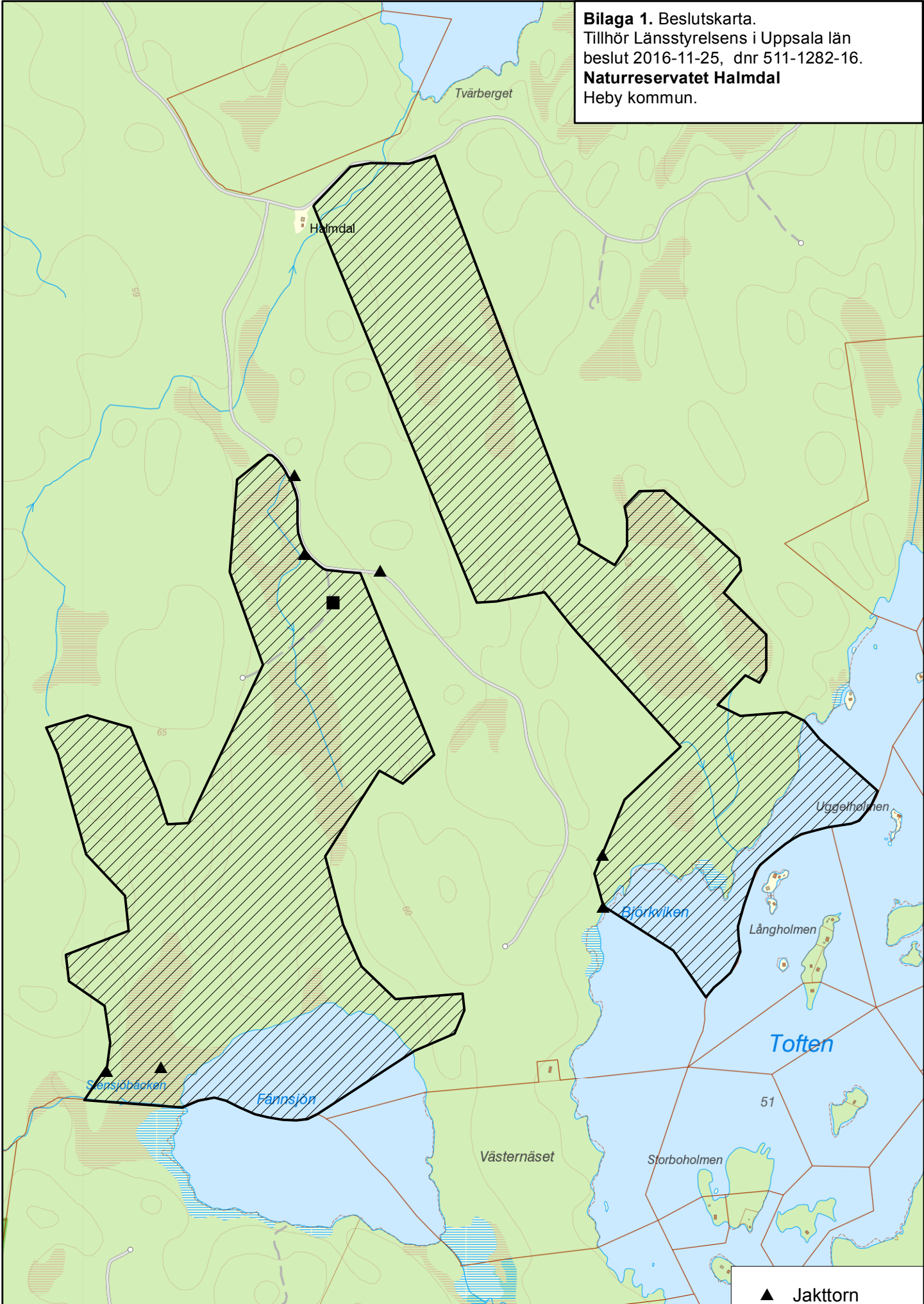

Karin Wiklund

BILAGOR

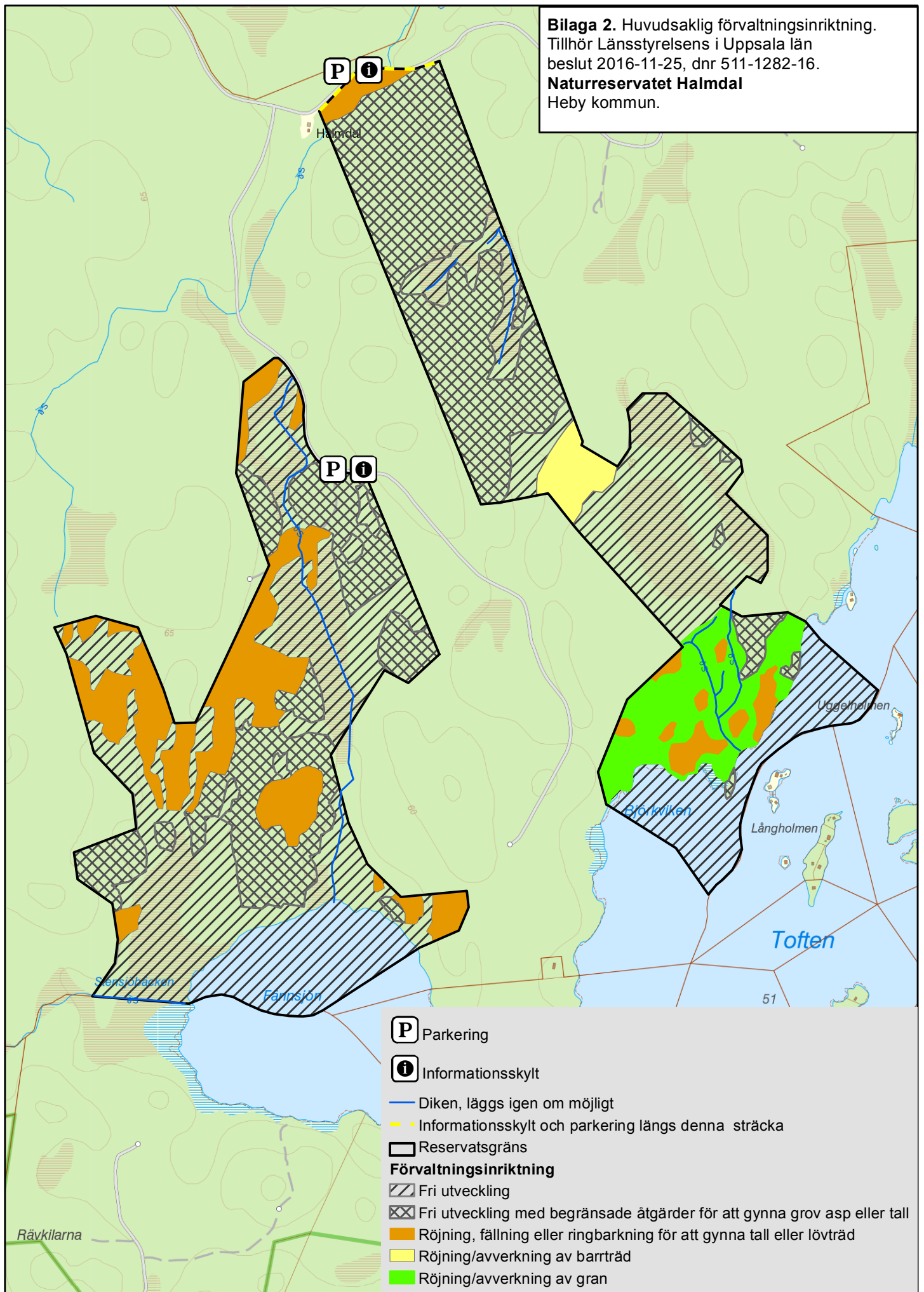
1. Beslutskarta
2. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning
3. Översiktskarta
4. Skötselplan med bilaga
5. Hur man överklagar

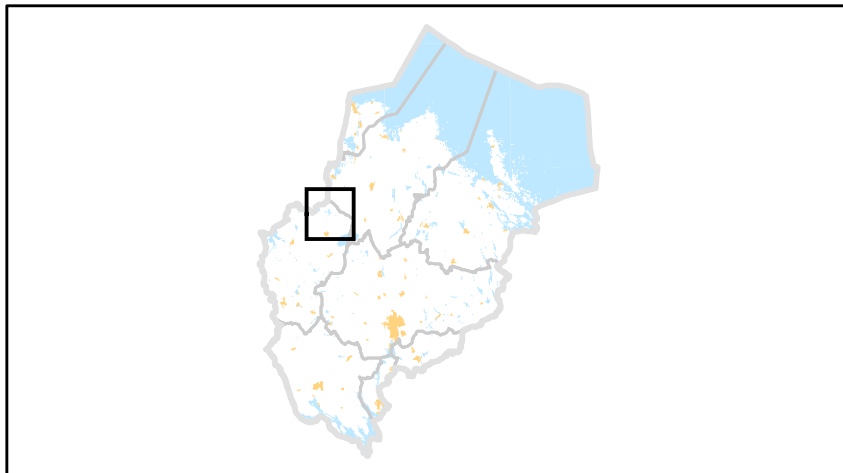
Bilaga 1. Beslutskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2016-11-25, dnr 511-1282-16.
Naturreservatet Håimdal
Heby kommun.

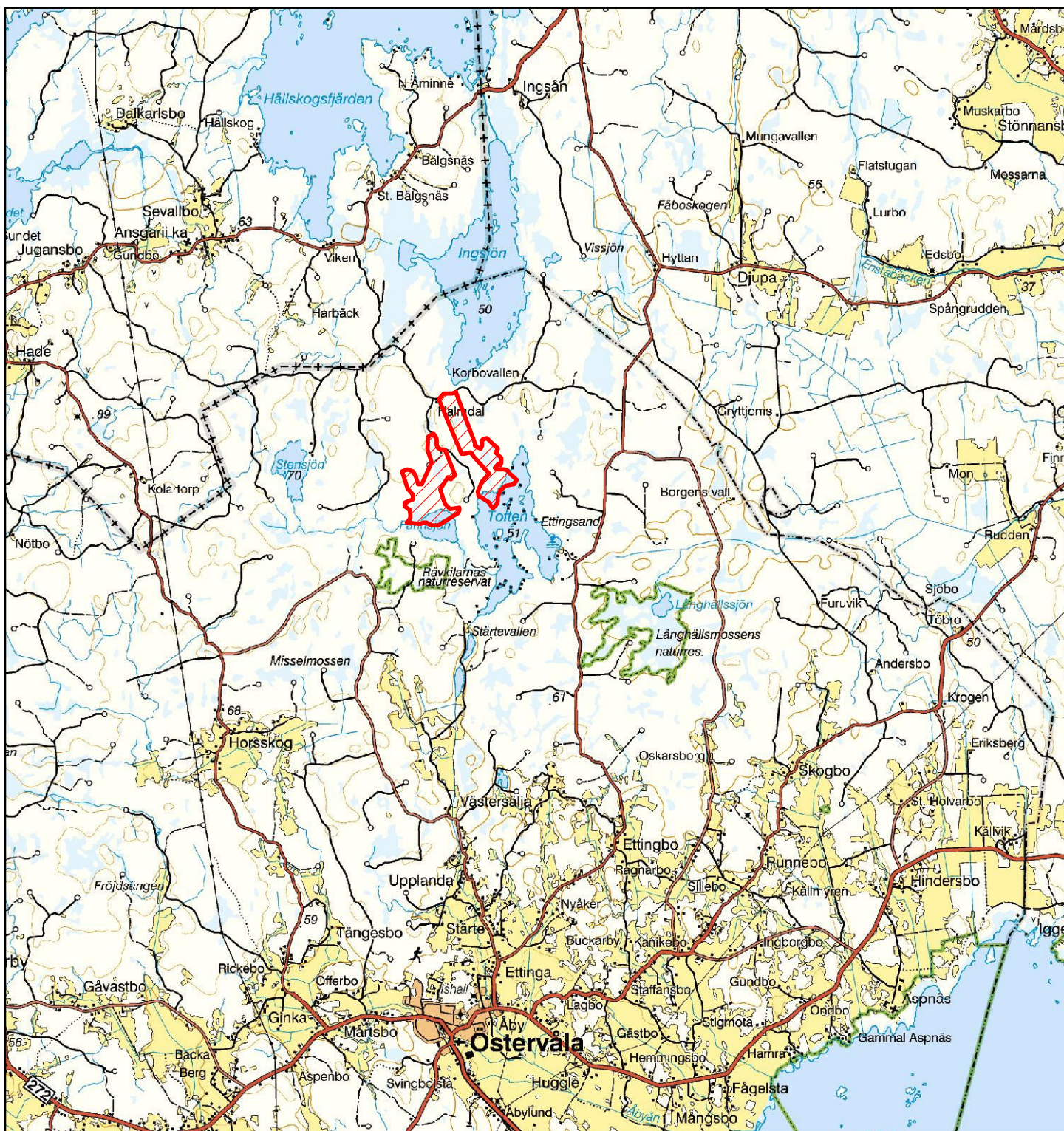
- ▲ Jakttorn
- Grillskjul
- ▨ Naturreservat

Bilaga 2. Huvudsaklig förvaltningsinriktning.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2016-11-25, dnr 511-1282-16.
Naturreservatet Halmdal
Heby kommun.

Bilaga 3. Översiktskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2016-11-25, dnr 511-1282-16.
Naturreservatet Halmdal
Heby kommun.

Skötselplan för naturreservatet

Halmdal

Heby kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Uppgifter om naturreservatet	4
Allmän beskrivning	5
Historik	5
Områdets bevarandevärden	5
Biologiska värden	5
Kulturhistoriska värden	8
Prioriterade bevarandevärden	8
KÄLLFÖRTECKNING	9
PLANDEL	10
Övergripande skötsel	10
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder	10
Skötselområde A: Sumpskog - 56,6 ha	10
Skötselområde B: Tallmosse med omgivande skog - 10,3 ha	12
Skötselområde C: Barrskog - 48,6 ha	13
Skötselområde D: Utvecklingsmark barrskog - 19,1 ha	14
Skötselområde E: Lövrik ung-medelåldrig skog - 3,7 ha	15
Skötselområde F: Sjö - 20,9 ha	16
Anordningar för friluftslivet	17
Upplysningar	17
Rensning av diken	17
Jakt och fiske	17
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	18
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	18
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	19
Bilagor	19

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Det preciserade syftet med naturreservatet Halmdal är att:

- bevara äldre barrskogar, lövrika skogar, sumpskogar, skogsbevuxen myr samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- återställa områden påverkade av skogsbruk till naturskog,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- stora delar av området får utvecklas fritt,
- återställa områden påverkade av skogsbruk till naturskog,
- lägga igen diken där det är möjligt utan att mark utanför reservatet påverkas negativt,
- underlätta tillgängligheten till området.

BESKRIVNINGSDDEL

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Halmdal
NVR-id	2044950
Länsstyrelsens objektnr.	0331-02-159
Kommun(-er)	Heby
Distrikt	Östervåla
Fastigheter	Bergslagsskogen 4:1 (del av)
Fastighetsanknutna rättigheter	Bergslagsskogen fs:1 (fiske)
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget ca 1 mil norr om Östervåla. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 3.
Centrumkoordinater (SWEREF99TM)	X: 620828, Y: 6683531
Kartblad Index 100 km	66G
Kartblad Index 5 km	66G 8c SV, 66G 8b SO
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	U1, Barr-naturskog nedan gränsen för fjällnära område
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Ägarkategori	Staten
Areal	Totalareal: 159,4 hektar, varav 138.5 hektar landareal och 20.9 hektar vattenareal
Naturtyper (enligt KNAS, satellitdata)	Lövblandad barrskog 18.3 ha Granskog 24.2 ha Tallskog 3.0 ha Lövsumpskog 6.2 ha Barrblandskog 43.5 ha Barrsumpskog 18.4 ha Triviallövskog 12.8 ha Hygge/Brandfält 11.8 ha Vatten 20,9 ha
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen i Uppsala län

Allmän beskrivning

Naturreseptet är beläget mellan sjöarna Fännsjön-Toften och Ingsjön i norra delen av Heby kommun, ca 1 mil norr om Östervåla. Området utgörs huvudsakligen av en mosaik av sumpskogar och friska barrskogar. Källsprång finns på flera platser, oftast i övergångszonen mellan våtmark och fastmark. Inslag av krävande arter i området indikerar en viss kalkpåverkan.

Sumpskogarna i området är av varierande typ såsom blandsumpskog, lövsumpskog grandominerad sumpskog, talldominerad sumpskog och tallmosse. Flertalet av dessa har en stark naturskogsprägel med inslag av gamla träd och rik tillgång på död ved. Fastmarksskogarna utgörs till stor del av olikåldriga barrblandskogar som delvis är rika på asp och björk. Vissa delar av fastmarksskogarna är påverkade av sentida skogsbruk. Området hyser en värdefull kryptogamflora med inslag av många starkt naturskogsgynnade arter, exempelvis hållav och blackticka.

Naturreseptet består av två delområden som breder ut sig norrut från de bägge sjöarna Fännsjön och Toften.

Historik

Halmdal var tidigare ett boställe för skogshuggare och körare, dock inte för fast boende. Bostället ligger i norra delen av vägen som går mellan reseptets två delområdena. Två byggnader finns fortfarande kvar på platsen. Våtmarkerna och sjöarna i reseptsområdet utnyttjades tidigare för transporter vintertid. På den ekonomiska kartan från 1960 finns markerade vintervägar både i det västra och östra delområdet.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

De prioriterade biologiska värdena är knutna till sumpskogsområdena, de äldre barrskogsområdena och lövrika skogar, i vilka ett stort antal naturvärdesarter har påträffats. Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.

Områdets mosaik med barrskogar, lövrika skogar, sumpskogar och sjöar är värdefull för fågellivet, framförallt för hackspettar, skogshöns och ugglor. Kombinationen av äldre barrskogar och sumpskogar gör att skogsmiljöerna är lämpliga för tjäder och järpe. Även orre, som lever i mer öppna myr miljöer, förekommer inom reseptet. För alla skogshönsen är tillgången på insekter viktig för kycklingarnas överlevnad. Tretåig hackspett, mindre hackspett och spillkråka förekommer regelbundet i området. Tillgången till död ved är viktig som födokälla för hackspettarna. Mindre hackspett hotas av minskad förekomst av lövträd i landskapet. Päruggla förekommer sporadiskt i området medan slaguggla och sparuggla påträffas regelbundet.

Många naturvårdsarter är knutna till områdets sumpskogar och fuktiga-friska barrskogar. Hållav är en sällsynt art som framförallt förekommer på klibbal i sumpskogar. Arten har påträffats på flera ställen inom reservatet, både i det västra och östra delområdet. Platt spretmossa och grön sköldmossa är två arter som är upptagna i bilaga II till art- och habitatdirektivet. Bägge arterna växer på död ved och humus. Platt spretmossa är en ansvarsart för Uppsala län och förekommer enbart i sumpskogar. Grön sköldmossa klarar att växa både i sumpskogar och fastmarks-skogar. Blackticka är en sällsynt vedsvamp som växer på grova granlågor i fuktig miljö. Exempel på andra arter som växer på död ved i området är kornknutmossa, vedtrappmossa, spärrknölmossa, brunpudrad nållav, gulnål, ullticka och gränsticka. På fuktigt stående granar hittar man bland annat kattfotslav. På marken i sumpskogs-områdena växer naturvårdsintressanta arter som bollvitmossa, skrynkelfläta, stor revmossa, myrlummermossa, spädstarr och dvärghäxört.

Ett flertal av de skyddsvärda arterna växer i området på aspar, till exempel lunglav, gelélavar, skinnlav, stuplav, bårdlav, korallblylav och stor aspticka.

Tallticka är beroende av levande gamla tallar.

Höstörönmossa är en västlig art som är relativt ovanlig i Uppsala län. Arten växer på lågor och halvt begravnade stenblock i fuktiga löv- och blandskogar.

Kunskap om insektsfaunan i området saknas.

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda, genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Begreppet omfattar juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EUs art- och habitatdirektiv

Fåglar

<i>Aegolius funereus</i>	pärluggla
<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka
<i>Ficedula parva</i>	mindre flugsnappare
<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla
<i>Lyrurus tetrix</i>	orre
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
<i>Strix uralensis</i>	slaguggla
<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder

Kärlväxter

<i>Actaea spicata</i>	trolldruva
<i>Calla palustris</i>	missne
<i>Carex disperma</i>	spädstarr
<i>Carex elongata</i>	rankstarr
<i>Carex loliacea</i>	repestarr
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	gullpudra
<i>Circaea alpina</i>	dvärghäxört
<i>Cirsium helenioides</i>	brudborste
<i>Corallorhiza trifida</i>	korallrot
<i>Goodyera repens</i>	knärot
<i>Fraxinus excelsior</i>	ask
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	strutbräken
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär
<i>Viola mirabilis</i>	underviol
<i>Thelypteris palustris</i>	kärrbräken
<i>Tilia cordata</i>	lind

Mossor

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa
<i>Barbilophozia kunzeana</i>	myrlumtermossa
<i>Bazzania trilobata</i>	stor revmossa
<i>Breidleria pratensis</i>	skrynkelfläta
<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
<i>Callicladium haldanianum</i>	haldanemossa
<i>Dicranum drummondii</i>	taigakvastmossa
<i>Dicranum flagellare</i>	flagellkvastmossa
<i>Geocalyx graveolens</i>	terpentinmossa
<i>Helodium blandowii</i>	kärrkammossa
<i>Herzogiella seligeri</i>	stubbpretmossa
<i>Herzogiella striatella</i>	trindspretmossa
<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa
<i>Homalia trichomanoides</i>	trubbfjädermossa
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa
<i>Jamesoniella autumnalis</i>	höstöronmossa
<i>Jungermannia leiantha</i>	rörsvepemossa
<i>Lophozia incisa</i>	krusflikmossa
<i>Mnium stellare</i>	blek stjärnmossa
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa
<i>Nowellia curvifolia</i>	långflikmossa
<i>Odontoschisma denudatum</i>	kornknutmossa
<i>Oncophorus wahlenbergii</i>	spärrknölmossa
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	källpraktmossa

<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	skogshakmossa
<i>Sphagnum wulfianum</i>	bollvitmossa
<i>Ulota crispa</i>	krusig ulota

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav
<i>Arthonia leucopellea</i>	kattfotslav
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål
<i>Chaenotheca chlorella</i>	kornig nållav
<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav
<i>Collema sp.</i>	gelélav
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranslav
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav
<i>Menegazzia terebrata</i>	hållav
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav

Svampar

<i>Inonotus rheades</i>	rävticka
<i>Junghuhnia collabens</i>	blackticka
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka
<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	gränsticka
<i>Phellinus pini</i>	tallticka
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka

Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade fornlämningar i reservatet.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: sumpskogar, äldre barrskogar och lövrika skogar

Strukturer: gamla barrträd, grova tallar, gamla myrtallar, gamla aspar, död ved och källsprång

Växt-, svamp- och djursamhällen: skogshöns, hackspettar, ugglor, kärlväxter och marklevande mossor i sumpskogar, vedlevande mossor och svampar, epifytiska lavar

Arter:	<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
	<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav
	<i>Collema sp.</i>	gelélavar
	<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett
	<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla
	<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa
	<i>Junghuhnia collabens</i>	blackticka
	<i>Lyrurus tetrix</i>	orre
	<i>Menegazzia terebrata</i>	hållav
	<i>Odontoschisma denudatum</i>	kornknutmossa
	<i>Phellinus pini</i>	tallticka
	<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka
	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Strix uralensis</i>	slaguggla
	<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder
	<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Hallingbäck, T (red.). 2013. Naturvårdsarter, ArtDatabanken SLU. Uppsala.
Länsstyrelsen i Västmanlands län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Västmanlands län.
Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.
Nitare, J. (red.) 2005. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
Nordiska ministerrådet, 1984. Naturgeografisk naturindelning av Norden.

Öpublicerade skrifter

- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

Digitala källor

- ArtDatabanken, Artfakta. <http://www.artdatabanken.se/vaara-tjaenster/artfakta/>
Riksantikvarieämbetet. 2011. Fornlämningsregister, tillgängligt på <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>
Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://karta.svo.se>.

Kartor

- Lantmäteriet. 1960. Ekonomisk karta Toften J133-12H6f62.

PLANDEL

Övergripande skötsel

Äldre barrskogar och opåverkade sumpskogar lämnas huvudsakligen för fri utveckling. Delar av området som är tydligt påverkade av tidigare skogsbruk och dikning återställs till naturskogslikande skogar. Detta kan till stor del ske genom att de lämnas för fri utveckling men i vissa fall kan skötselåtgärder genomföras för att styra och påskynda utvecklingen. Eventuellt avverkade träd bör lämnas på plats.

Diken som går genom området bör så långt möjligt, utan att mark utanför reservatet försumpas, läggas igen för att återställa naturliga hydrologiska förhållanden. Dikena i reservatet är relativt sentida och varken diken eller bäckar finns på de ekonomiska kartbladen från 1953 och 1960, med undantag av Stensjöbäcken som mynnar i Fännsjön i reservatets sydvästra del. Sista delen av denna hade dock en annan sträckning på kartan från 1960 och denna del av bäcken är idag utträtad till ett dike. Eventuellt vandrande fisk ska beaktas vid igenläggning av diken.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i sex skötselområden. För avgränsning av områdena A-F, se skötselområdeskarta, bilaga 4.1. Området består huvudsakligen av en mosaik av friska till fuktiga skogar och sumpskogar och avgränsningen av skötselområden är inte alltid så skarp.

Skötselområde A: Sumpskog - 56,6 ha

Beskrivning: Skötselområdet omfattar både skog på blöt mark och skog på frisk-fuktig mark där bottenskiktet åtminstone delvis består av vitmossor eller andra fuktighetsgynnade arter. Även om ett flertal diken löper genom sumpskogarna är skogen till stor del naturskogsartad med senvuxna barr- och lövträd och relativt rik förekomst av död ved. Miljön närmast dikena är dock lokalt påverkad.

Trädslagssammansättningen är varierad och utgörs huvudsakligen av björk, klibbal, tall och gran med visst inslag av ask. Områdena närmast sjöarna domineras av björk. I skötselområdet finns ett stort antal naturvårdsarter. Hållav har en ovanligt rik förekomst i det västra delområdet. Exempel på andra naturvårdsarter i området är platt spretmossa, vedtrappmossa, skrynkelfläta, stor revmossa, bollvitmossa och dvärghäxört. Flera källflöden finns inom skötselområdet, både i den västra och östra reservatsdelen

Kring dikessystemet som leder vatten till sjön Toften, i det östra delområdet, är dikespåverkan tydlig. Marken är torrare och områdena kan inte betraktas som sumpskog idag. I detta område växer bestånd av likåldrig björk med underväxt av gran. Området söder om tallmossen (skötselområde B) domineras av ung tät planterad gran.

Bevarandemål: Sumpskog med lövträd, tall och gran. Arealen lövsumpskog (9080) och taiga (9010) av undertypen sumpskog är tillsammans minst 40 ha. Mark- och luftfuktigheten i området är hög. Skogen har ett påtagligt inslag av gamla och senvuxna träd. Naturliga processer leder till att död ved i olika grovlek och nedbrytningsgrad är vanligt förekommande. Markfloran domineras av sumpskogsarter och skyddsvärda epifyter och arter knutna till död ved förekommer rikligt.

Skötselåtgärder: Diken som är möjliga att åtgärda utan att mark utanför reservatet försumpas läggs igen (se även under övergripande skötsel). I området mellan sjön Toften och tallmossen (skötselområde B) bör, förutom hydrologisk restaurering, gran röjas/avverkas för att gynna lövträd. Området kring diken strax söder om tallmossen utgörs av ett tätt bestånd med gran med enstaka inslag av björk, och i detta avverkas gran för att möjliggöra etablering av björk och andra lövträd. Restaurering av hydrologin och avverkning av gran ska ses i ett sammanhang.

Figur 1. Skötselområde A. Sumpskog.

Figur 2. Skötselområde A. Norr om Toften är skogen dikningspåverkad och domineras av björk, med underväxt av gran.

Skötselområde B: Tallmosse med omgivande skog - 10,3 ha

Beskrivning: Skvattramtallmosse med visst inslag av äldre myrtallar och torrakor. Tallmossen omges av en talldominerad sumpskog med inslag av klibbal, björk och gran.

Bevarandemål: Skvattramtallmosse omgiven av tallsumpskog. Arealen tallmosse (91D0) är ca 6 ha och arealen taiga (9010) av undertypen sumpskog är ca 4 ha. Tallmossen är halvöppen och tallarna är solbelysta. Tallmossen är omgiven av en tallsumpskog med äldre tall. En stor andel gamla tallar förekommer i området. Naturliga processer leder till att död ved förekommer i olika grovlek och nedbrytningsgrad.

Skötselåtgärder: Inga skötselåtgärder.

Figur 3. Skötselområde B. Tallmossa i östra delområdet.

Skötselområde C: Barrskog - 48,6 ha

- Beskrivning:** Barrskog med relativt stort inslag av lövträd som asp, björk och klipbal. Marken är mestadels blockrik. I vissa delar förekommer både gran och tall rikligt medan gran är det dominerande barrträdet i andra. I det östra delområdet finns ett mindre område, längst ut på en udde i sjön Toften, vilket är bevuxen med äldre tallar. Förekomsten av död ved varierar, partier med rika ansamlingar såväl som sådana med mer sparsam förekomst finns.
- Bevarandemål:** Barrskog med påtagligt inslag av asp och andra lövträd. Arealen tagia (9010) är ca 48 ha. Skogen är olikåldrig och präglas av hög andel gamla träd. Naturliga processer leder till en riklig förekomst av såväl stående som liggande död ved i olika grovlek och nedbrytningsgrad. Omgivande sumpskogar och sumpdråg bidrar till att luftfuktigheten i området är hög och en stor mängd naturvårdsarter av tickor och mossor förekommer på död ved, liksom epifytiska lavar och mossor. Miljön är lämplig för tretåig hackspett och andra hackspettar.
- Skötselåtgärder:** Huvudsakligen inga skötselåtgärder. Röjning, fällning eller ringbarkning av enstaka trängande träd kan dock göras kring grova aspar eller tallar.

Figur 4. Skötselområde C. Barrskog med rikt inslag av asp.

Figur 5. Skötselområde C. Äldre tallar vid Toften.

Skötselområde D: Utvecklingsmark barrskog - 19,1 ha

Beskrivning: Delar av reservatet är påverkat av sentida skogsbruk. Merparten av dessa består av uppvuxen skog av olika typ. Vissa delar av skötselområdet utgörs av gallrad granskog, andra av en blandning av tall och gran där tallarna i regel är högre och något äldre än granarna. I det östra delområdet, nordväst om tallmossen, utgörs

skötselområdet av ett ungskogsbevuxet hygge med ung tall, gran och björk med enstaka äldre tallar. I den norra delen av det östra delområdet finns ett område med relativt ung gran och visst inslag av lite äldre asp och björk. Marken i skötselområdet är ofta blockrik.

Bevarandemål: Områdena ska utvecklas mot naturskogsartad skog.

Skötselåtgärder: Områdena kommer med tiden att utvecklas mot naturskogsartad skog och behovet av skötselåtgärder är litet. Äldre tall och lövträd, framförallt asp, kan vid behov gynnas genom fällning eller ringbarkning av enstaka trängande träd. I områden med tät gran, till exempel i norra delen av det östra delområdet kan granar ringbarkas eller fällas för att skapa luckor och variation i trädslag och ålder. På hygget nordväst om tallmossen kan lövträd gynnas genom röjning, fällning eller ringbarkning av barrträd.

Figur 6. Skötselområde D – Utvecklingsmark barrskog i västra delen av reservatet.

Skötselområde E: Lövrik ung-medelåldrig skog - 3,7 ha

Beskrivning: På några blockrika mindre fastmarksholmar växer idag ung skog med björk, asp och gran. En del lite grövre aspar finns också.

Bevarandemål: Områdena ska utvecklas mot gammal lövrik skog.

Skötselåtgärder: Lövträd gynnas genom röjning, fällning eller ringbarkning av gran.

Figur 7. Skötselområde E. Unga aspar på blockrik mark strax norr om sjön Toften.

Figur 8. Skötselområde E. En del äldre asp förekommer på fastmarks-holmarna norr om Toften

Skötselområde F: Sjö - 20,9 ha

Beskrivning: Mindre delar av sjöarna Toften och Fännsjön ingår i reservatet.

Bevarandemål: Öppen sjöyta med en vassbård som övergår i sumpskog.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet.

Bevarandemål: Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Reservatet stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Parkeringsplats, informationsskyltar och stigar är i gott skick och underlättar för besökare att uppleva området. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Anordna 1-2 parkeringsplatser och sätt upp P-skyltar. Lämpliga platser för parkeringsplatser är längs norra reservatsgränsen i det östra delområdet och vid vägdelningen i det västra delområdet (bilaga 4.1).
- Sätt upp informationsskyltar vid parkeringsplatser.
- Anordna markerade stigar från parkeringsplatser/informationsskyltar till sjöarna Fännsjön och Toften. Vid fuktiga partier utmed stigarna anläggs spänger. Ett lämpligt mål för stigen i det östra delområdet är udden i Toften med äldre tall.
- Røj en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.

Löpande:

- Städa och underhåll parkeringsplatser.
- Underhåll stigar och spänger.
- Røj rågången. Förstärk gränsmålning på träd och underhåll hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn av anordningar.

Upplysningar

Rensning av diken

Rensning av diken är förbjudet i reservatet, med undantag av vägdiken

Jakt och fiske

Fiske och jakt, med undantag av jakt efter skogshöns, får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Fisket i sjöarna Toften och Fännsjön är samfällt till Östervåla sockenallmännings primära skifteslag vid laga skifte 1846. Deltagande fastigheter är inte fullständigt utrett. Befintliga jaktorn och siktgator samt grillskjulet i östra

delområdet får underhållas. Nya jakttorn och siktgator får inte uppföras. Utfodring av vilt och utplacering av saltstenar får inte ske.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Halmdal som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Igenläggning av diken	1	Om möjligt utan att mark utanför reservatet försumpas	A	Skötselanslag
Röjning/avverkning av gran för att gynna lövträd	2	Vid behov i delar av området mellan sjön Toften och tallmossen	A	Skötselanslag
Avverkning i täta granbestånd	1	Söder om tallmossen	A	Skötselanslag
Begränsade åtgärder för att gynna biologisk mångfald knuten till grov asp eller tall	3	Vid behov	C	Skötselanslag
Äldre tall och lövträd gynnas genom fällning eller ringbarkning av enskilda träd	3	Behovet av åtgärder är litet i dagsläget	D	Skötselanslag
Avverka/röj planterade barrträd	3	På hygget nordväst om tallmossen	D	Skötselanslag
Gynna lövträd genom röjning, fällning eller ringbarkning av gran	2		E	Skötselanslag
Anordna parkeringsplats	1-2	Prio 1 att minst en parkeringsplats anordnas	Friluftsliv	Skötselanslag
Sätt upp informationsskyltar	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Anordna en stig från parkering/informationsskylt till sjön Fännsjön	2-3	Prio 2 om parkering anläggs	Friluftsliv	Skötselanslag
Anordna en stig från parkering/informationsskylt i norra delen till sjön Toften	2-3	Prio 2 om parkering anläggs	Friluftsliv	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll av parkering, gräns, informationsskyltar, stig och spänger	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla	Skötselanslag

Bilagor

4.1 Skötselområdeskarta

